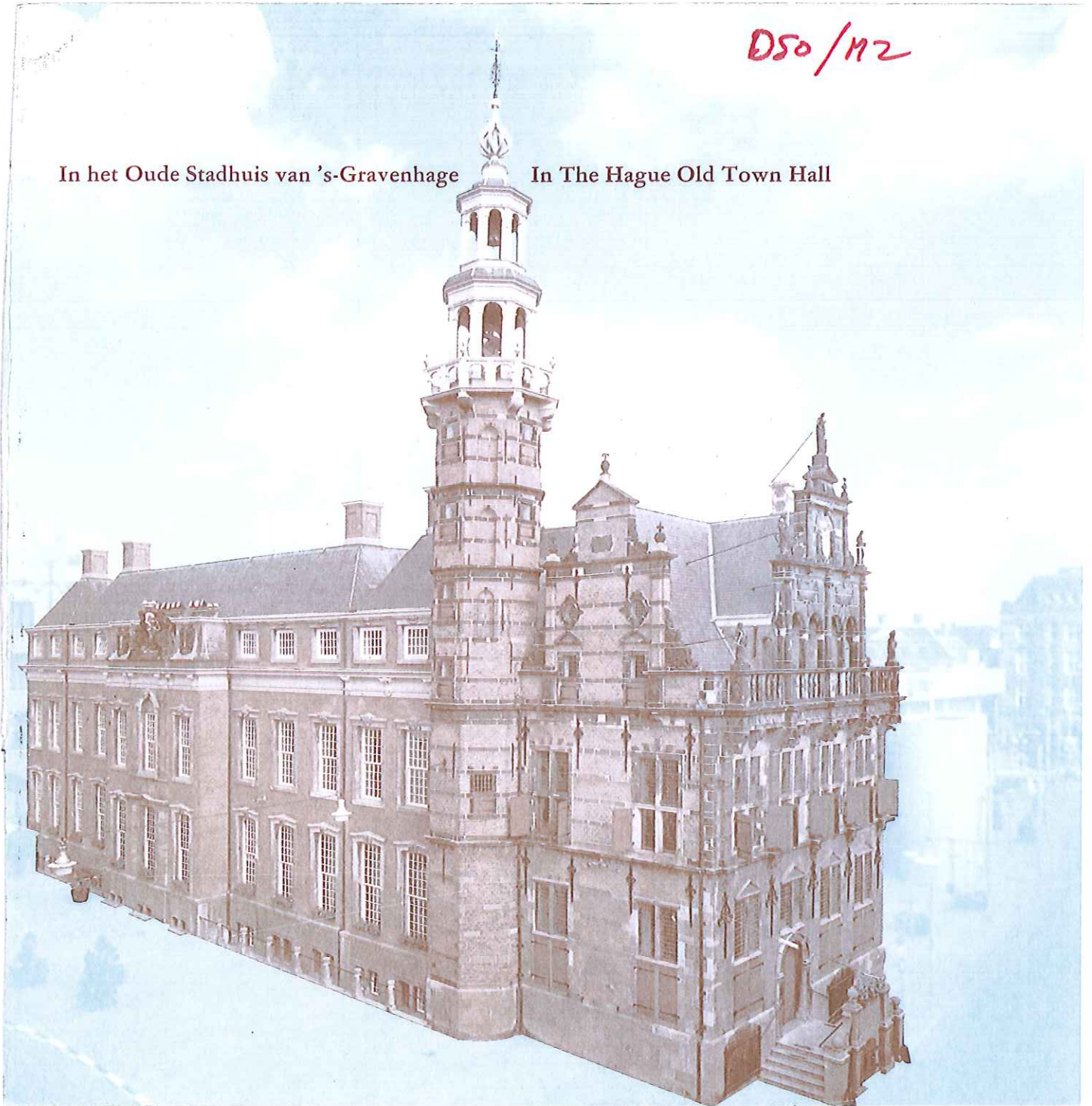

DSO/MZ

In het Oude Stadhuis van 's-Gravenhage

In The Hague Old Town Hall

In het Oude Stadhuis van 's-Gravenhage

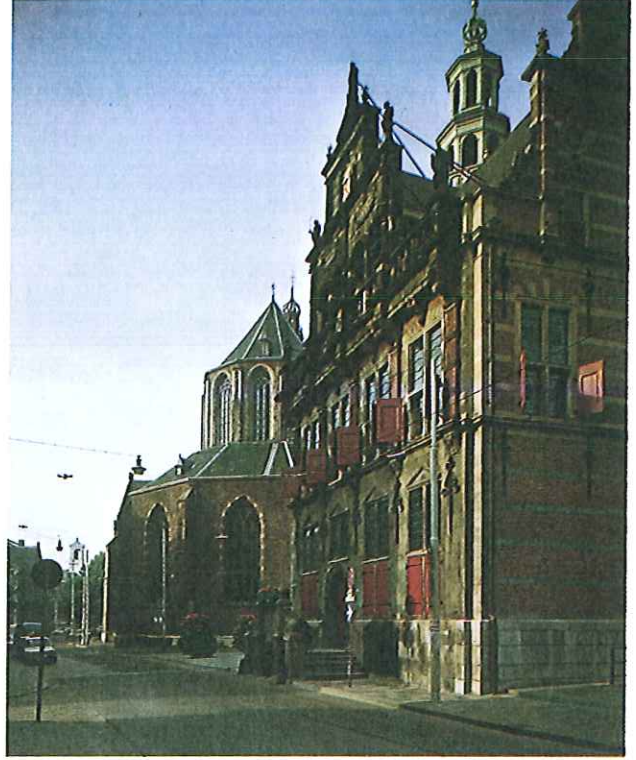

In The Hague Old Town Hall

Zo schilderachtig was de Dagelijkse Groenmarkt bij het Oude Stadhuis anderhalve eeuw geleden. De schilder B. J. ten Hove maakt deze moment-opname in 1824.

The picturesque day-to-day Groenmarkt - vegetable market - depicted on the spur of the moment by the painter B. J. ten Hove, in 1824.

En dit is hetzelfde plekje Den Haag in 1975. Wat zakelijker, wat meer gestroomlijnd. Maar met de historische, rijk versierde gevels van het Oude Stadhuis in hun oude luister hersteld.

The same spot in 1975. More business-like, more streamlined. The old richly ornated façades were restored to their original lustre.

Geen plaats is zó verbonden met het Haagse stadsgebeuren als die van het Oude Stadhuis, gelegen naast de Grote Kerk. En op een steenworp afstand van het Binnenhof, het oude Grafelijke centrum. De toren van het Oude Stadhuis markeert de plaats, waar vijf eeuwen geleden, in 1451, het plaatselijk bestuur van Die Haghe werd gevestigd. In het Dorpshuys, de kern van het dorp Die Haghe, met zo'n 5.000 inwoners. Het bestuur kwam hier met steun van de Bourgondische Graaf Philips de Goede. Het dorp groeide en in 1565 verrees op de fundamenten van het Dorpshuys een trots Stedehuis met een achthoekige toren. Het was het eerste stadhuis in Renaissance-stijl in de Noordelijke Nederlanden. In dit stadhuis zetelde de Magistraat, het stadsbestuur. Dat besliste en besloot voor de burgerij. Besliste ook, met rechtspraak, over het lot van spitsboeven, moordenaars en andere criminelen. Alle belangrijke Haagse gebeurtenissen speelden zich af tegen het decor van dit Oude Stadhuis. In 1739 kwam een grootscheepse uitbreiding van het stadhuis gereed: de vleugel langs het Kerkplein. Wie nu het Oude Stadhuis binnengaat, vindt er in de schitterende stijlkamers met de fraaie plafondschilderingen de rust van eeuwen bezonken historie. Een verleden dat zich ook weerspiegelt in de schilderijen langs de wanden. Het gehele gebouwencomplex is medio 1975, in het Europees Monumentenjaar, heropend. Na een grondige restauratie is het opnieuw in al zijn glorie hersteld. Den Haag heeft er een juweeltje van vroegere bouwkunst mee teruggekregen.

No site in this town is so closely knit with Hague history as the grounds surrounding the ancient Town Hall, bordering the city's largest Church, and within a stone's throw of the Binnenhof, this abode of Prince and Stadtholders.

Here, five centuries ago (1451), with the support of Philip the Good, Duke of Burgundy, Die Haghe local authority was established. This became the hub of a village of 5000 inhabitants which grew in size and stature. In 1565 on the foundations of this village centre arose a single-tower Town Hall, the first in Renaissance style in this part of the Netherlands. The octagonal tower, 22 m high, was later raised to 33 m by adding a wooden spire. This Town Hall was home to Magistrates, Sheriffs, Bailiffs, Councillors and to Burgomasters, with their aids.

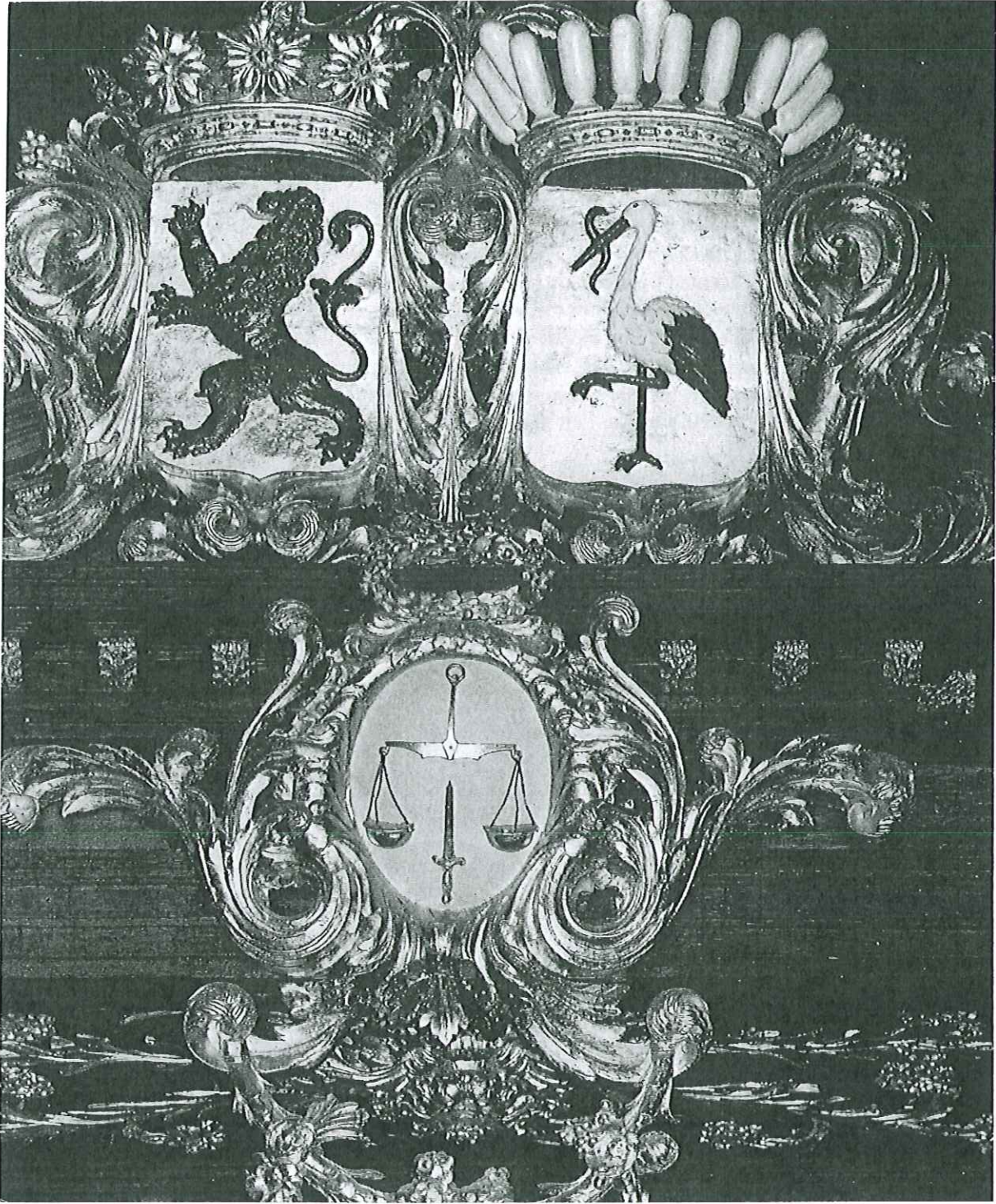
The old Town Hall was law-court, and the background for all important events and happenings.

1739 saw a great expansion of the 1565 structure. A large Neo-classical wing along Kerkplein was added to the historic premises.

Nowadays the visitor finds here a kind of peace typical for centuries' old buildings with traces of a vibrant past. A past reflected in the paintings gracing the walls and the ceilings of each room.

During the European Heritage Year of 1975, after a 6 years restoration, the entire complex was reopened.

On June 13th thousands came to see the architectural jewel of bygone days brought back to life.

De 'Vierschaar', met Schepenbank: de ruimte waar vanouds recht gesproken werd. Het is de oudste zaal van het Stadhuis, uit 1565. De rijk met bladgoud belegde Schepenbank was de zetel van de rechters, de Schepenen. 'Vierschaar' heet de zaal naar de vier scharen of banken waarbinnen in vroeger tijden de rechtspraak geschiedde. Aan de wand van de 'Vierschaar' 36 portretten van de Graven en Gravinnen van Holland.

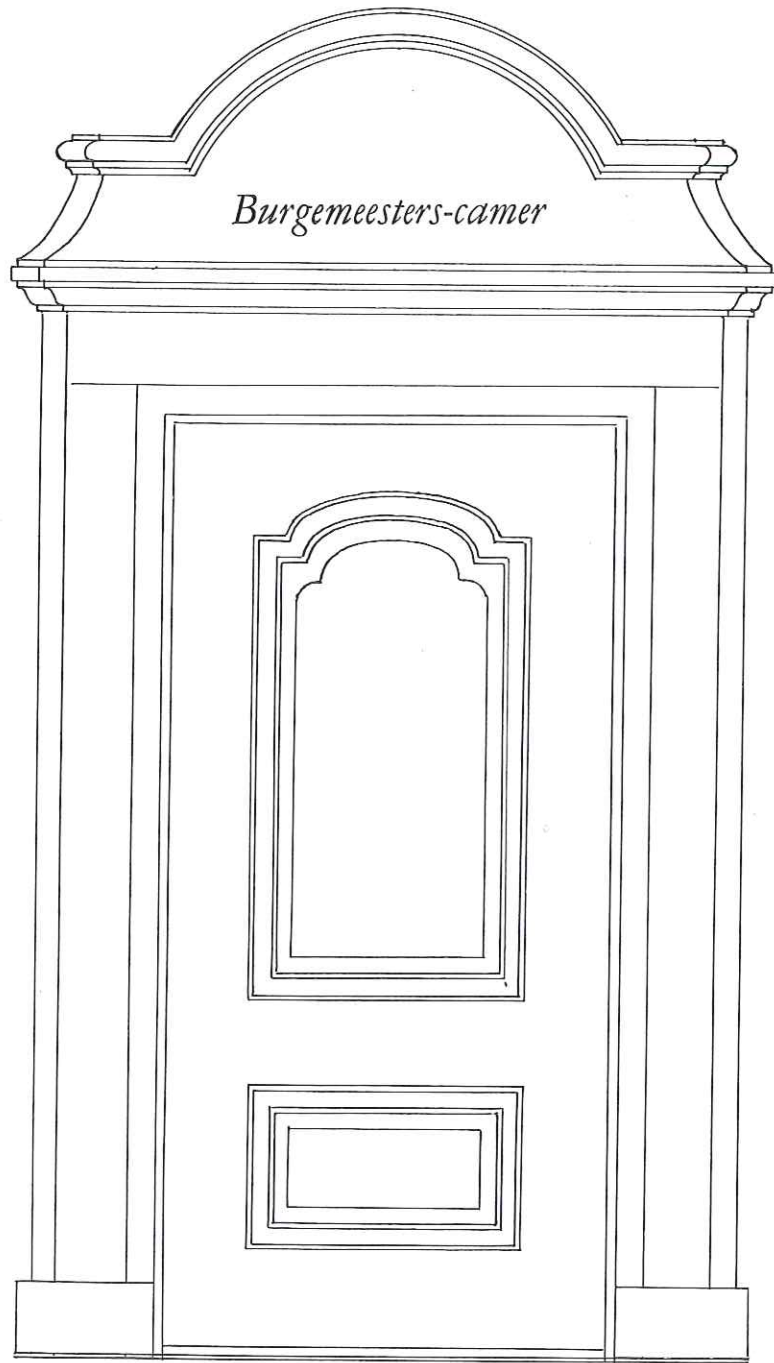
◀ Fragment Schepenbank.

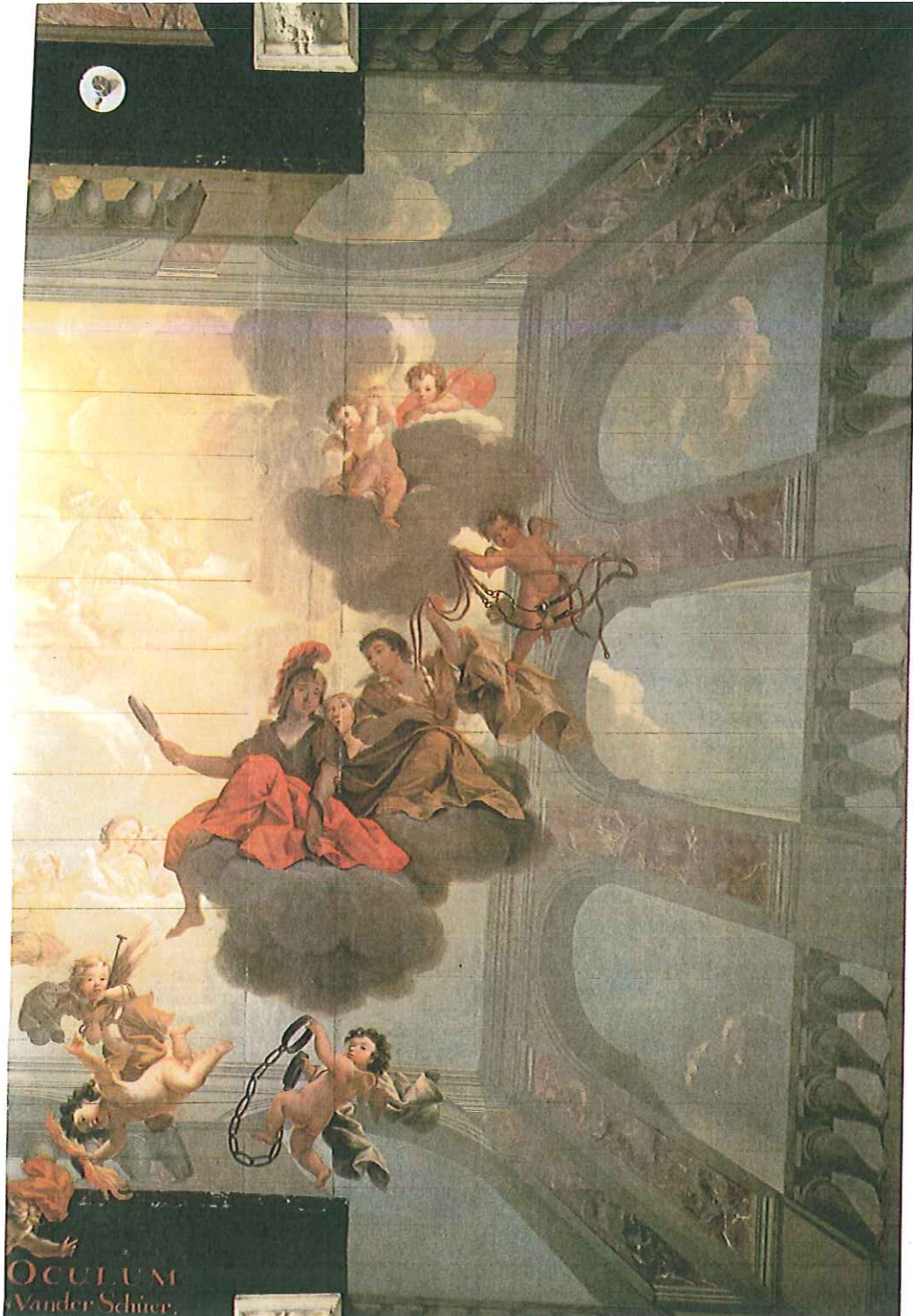
De 'Vierschaar'-means four benches, a term derived from the medieval seating arrangement of the law-court. The wrought iron partition was to separate the public from the Jury.

Thirty-six Counts and Countesses who ruled the Low Countries until the end of the 80 Years War with Spain, grace the wall facing the windows. To the extreme right is Willem II, founder of the Binnenhof.

◀ Fragment Sheriffs' Bench.

De vroegere Burgemeesters-camer, ook uit 1565, was oorspronkelijk het domein van de Burgemeesters, van wie er toen twee tegelijk in het stadsbestuur zaten.

Na de uitbreiding van 1733-1739, werd dit vertrek gebruikt als wachtkamer en spreekkamer.

Aanvankelijk liep een deel van de stadhuistoren door deze kamer. Dit torengedeelte werd in 1647 weggebroken en in 1682 vervaardigde Theodorus van der Schuer hier de rechthoekige plafondschildering van het 'Oog der Gerechtigheid'.

Detail, met De Standvastigheid (pilaar over de schouder), De Eendracht, en rechts boven de Haagse Stedemaagd. ▶

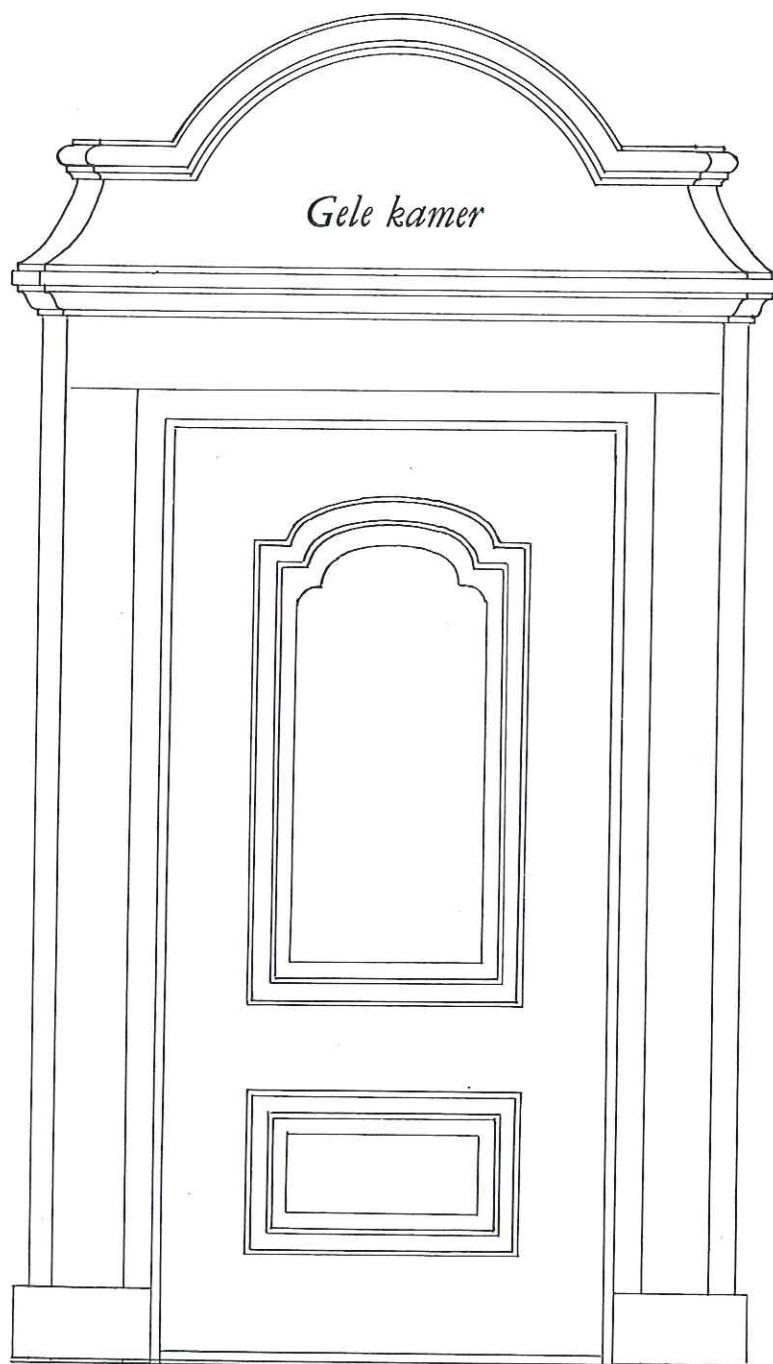
Burgomasters' study. After the 1739 expansion this room was turned into a lobby and locutory. Until 1647 a part of the Tower cut into this room.

Thirty-five years later Theodorus van der Schuer, painted 'The Eye of Justice' on the wooden ceiling.

Detail, with symbols of Steadfastness (pillar over her shoulder), Concord, and the Patroness of The Hague ▶

Gele kamer

De Gele Kamer (genoemd naar de gele Franse zijden wandbekleding) werd in 1739 het nieuwe verblijf voor de Burgemeesteren.

Hier hangt het oudste regentenstuk dat de gemeente Den Haag bezit, van Johannes van Ravesteyn uit 1636. Het toont de Haagse Magistraat, met Baljuw, Burgemeesteren en Schepenen.

The Yellow Room, the first one in the 18th century wing, served as the Burgomasters' Chamber.

The precious Van Ravesteyn (1636) is the oldest tableau of Hague city fathers.

The men in yellow robes were employees.

In de Gele Kamer werd bij de jongste restauratie een opzienbarende ontdekking gedaan: een lang verloren gewaande plafondschildering die Mattheus Terwesten in 1736 had gemaakt kwam weer tevoorschijn. Er komen op voor Achtbaarheid, Gerechtigheid, Hemelse Wijsheid, Eendragt en Liefde. In de hoekstukken zijn de vier elementen Aarde, Lucht, Water en Vuur verbeeld.

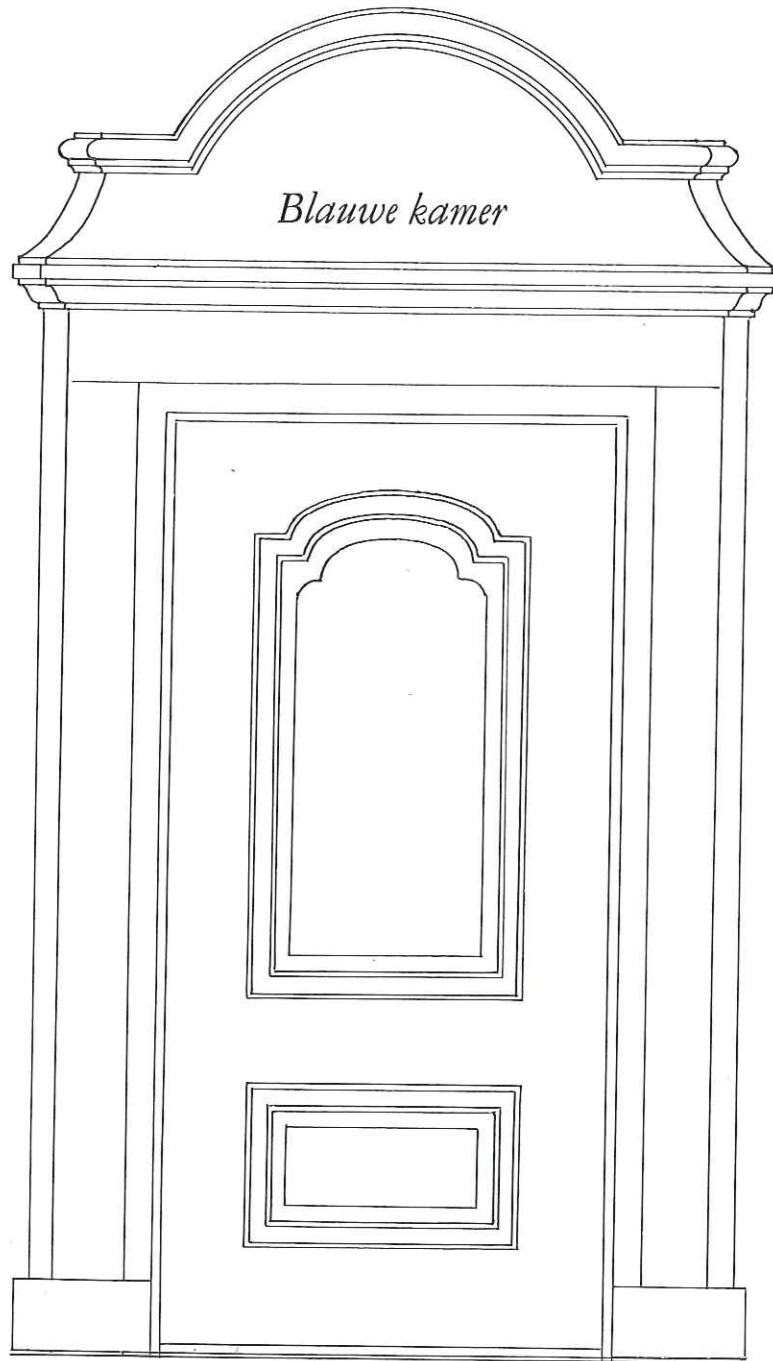
In 1974, after peeling off several layers of wood and a tarpaulin, restorers discovered here a long lost painted ceiling by Mattheus Terwesten. He painted in 1736 on the ceiling the ideals which should guide the governors and the governed: Respectability, Justice, Heavenly Wisdom, Concord and Love. In the corners the artist presented his vision of the four elements: Earth, Air, Water and Fire.

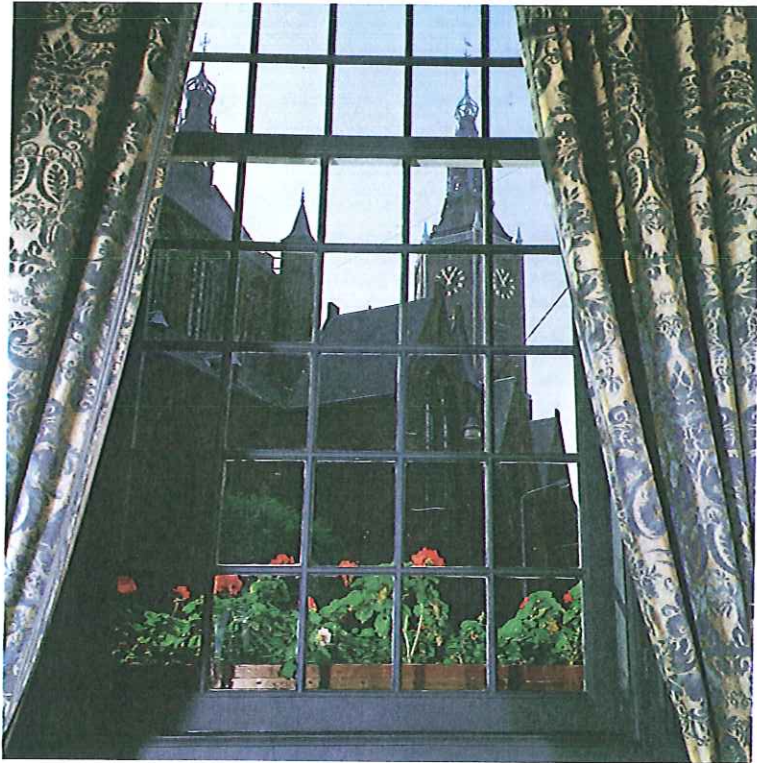

Boven de deuren in de Gele Kamer zijn schilderijen te zien van Mattheus Verheyden. Hier de genius der Bouwkunde, met in de hand de plattegrond van de stadhuisvleugel van 1733-1739. Op de achtergrond staat de vleugel afgebeeld zoals hij gebouwd is.

Above the doors are illustrations by Mattheus Verheyden. The genius of Architecture is holding the drawings of the new wing, illustrated in the background.

Blauwe kamer

De Blauwe Kamer of Schepenkamer ligt centraal in de vleugel uit 1739. Door de hoge vensters heeft men een prachtig doorkijkje naar de Grote Kerk. Een eeuwenlang vrijwel onveranderd uitzicht.

The Blue Chamber, the centre piece of the wing, has an excellent view of St. Jacob's Church, almost identical with that of 200 years ago.

De Blauwe Kamer werd in 1733 gebouwd als rechtszaal voor de Schepenen. Na 1850 werd deze kamer Raadzaal voor de Gemeenteraad. In 1884 werd de Blauwe Kamer trouwzaal en tallozen gaven elkaar op deze plaats hun ja-woord. Zo ook Prinses Juliana en Prins Bernhard, in 1937. De Blauwe Kamer is na de restauratie weer als trouwzaal ingericht.

The Blue Chamber was the Court of Justice until 1850, when it was converted into the Municipal Council Hall. In 1884 the Blue Chamber was turned into a Marriage Hall. It was in this heavily decorated room that Princess Juliana pronounced her 'I do' to Prince Bernhard in 1937. Since 1976 again a Marriage Hall.

Boven de toegangsdeuren schilderde Jacob de Wit deze decoratie met het onderschrift 'Audio et alteram partem' (Hoor ook de andere partij). Het verwijst ernaar, dat in deze kamer lange tijd het rechtsprekend college van de Schepenen bijeen kwam.

Above the entrance Jacob de Wit painted the Justice Composition with the Latin proverb 'Audio et alteram partem' - 'Listen also to the other party'.

De oorspronkelijke plafondschildering van De Wit is verloren gegaan. Wel zijn van hem nog bewaard gebleven de prachtige hoekstukken van het plafond. Deze 'Witjes' zijn zo kunstig geschilderd, dat ze driedimensionaal lijken. Het zijn de zinnebeelden van Naerstigheidt (hier afgebeeld), Vrijheidt, Matigheidt en Standvastigheidt.

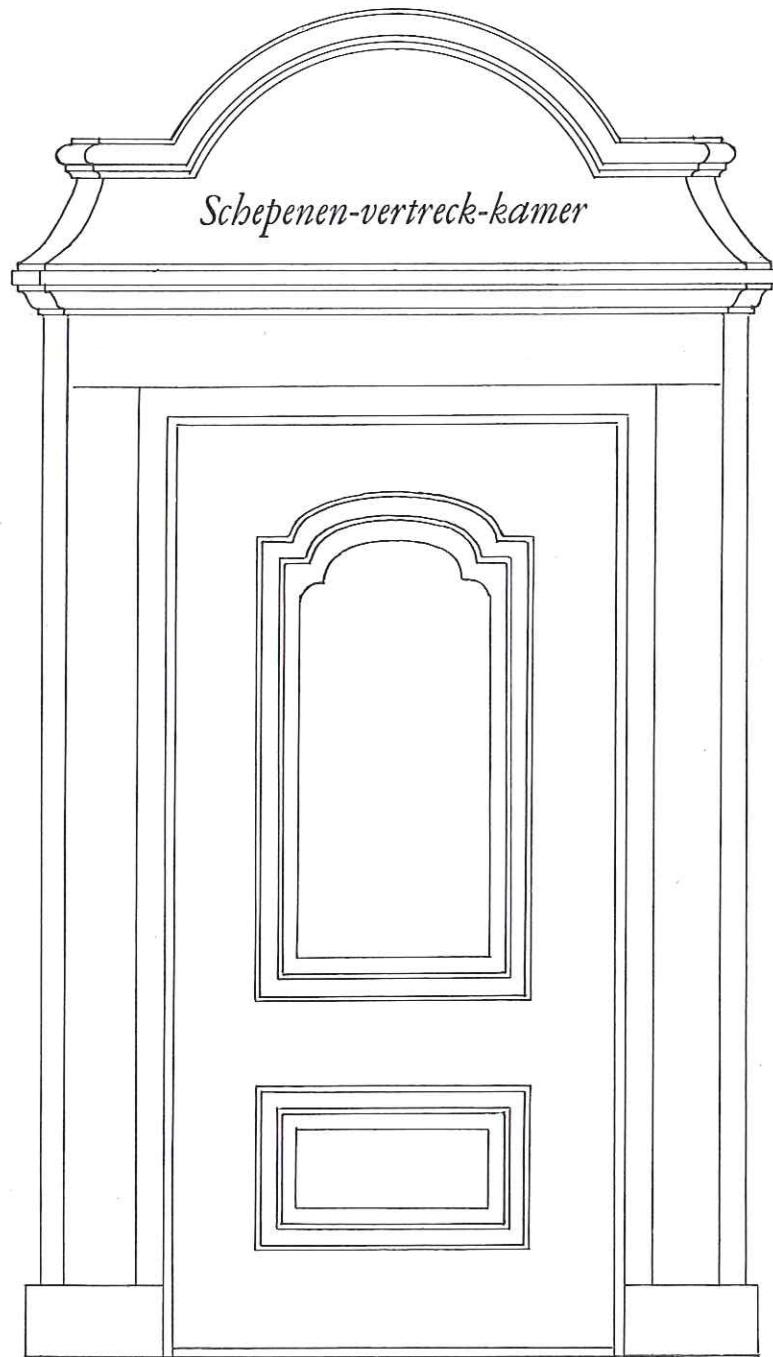
The centre paintings of De Wit disappeared, but the magnificent corners of the ceiling survived. Here are the symbols of Industriousness, Freedom, Moderation and Steadfastness, providing the illusion of gesso-sculptures.

Naast schilderijen van de schutterij hangt hier een doek met de Haagse Magistraat uit 1682, van Jan de Baen.

In addition to the paintings of Civil Guards this room has the giant canvass by Jan de Baen:
The Hague city fathers anno 1682.

Schepenen-vertreck-kamer

De Schepenen-vertreck-kamer, waar de Schepenen zich voor onderling beraad konden terugtrekken tijdens de rechtszittingen.

Judges' Conference Room.

Het fraaie vogel-plafond in deze kamer is het werk van de Haagse schilder Aart Schouman.

Naast deze kamer ligt op de hoek van de vleugel uit 1739 nog de Secretarie. Hier hangen portretten van Haagse burgemeesters, onder wie vader en zoon Patijn.

The ceiling was created by Aart Schouman, a Hague artist and expert on birds.

The adjacent room was used as a secretariate. Four of the five portraits are of Hague Burgomasters of the last century. Father and son Patijn were painted by father and son Israels.

Dit kijkeboekje wordt u aangeboden door het gemeentebestuur van Den Haag. Het werd gemaakt ter gelegenheid van de voltooiing van de restauratie (1969-1975) van het Oude Stadhuis.

With compliments of the Hague city authorities.

Tekst en samenstelling: Afdeling Voorlichting,
Gemeente Den Haag.
Text: Public Relations Department,
Municipality of The Hague.

Vormgeving/Lay out: Jan Kuiper

Foto's/Photos: Fotobureau Meyer, M. E. Brand,
Dienst Stadsontwikkeling Gemeente Den Haag.

Druk/Printed by: ANDO, Den Haag.

79 5000